

Asia: VN/23031/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi metsästyslain muuttamiseksi

Esitys koskee suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen sääntelyä ja sen toteuttamisen edellytyksiä. Piiri pitää eritoten tärkeänä, että lainsäädäntö mahdollistaa kaikkien suurpetojen osalta tehokkaan ja kestävänn kannan hallinnan.

Suomen Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen piiri esittää seuraavat huomiot ja muutostarpeet lakiluonnokseen.

1. Kiintiömetsästyksen laajentaminen kaikkien suurpetojen kohdalle

Lausunnolla olevassa lakiluonnoksessa kiintiömetsästys on rajattu koskemaan vain sutta. Rajaukselle ei ole perusteita. Piiri esittää, että kiintiömetsästys laajennetaan koskemaan kaikkia suurpetojamme eli karhuun, ilvekseen ja Ahmaan. Ahman osalta silloin, kun kanta sen mahdollistaa.

Kiintiömetsästyksellä mahdollistetaan tasapainoinen kannanhoito alueittain tarkoituksen mukaisella tavalla. Menettelyllä vähennämme mahdollisia petojen ja ihmisten välisiä konflikteja, turvaamme maaseutuelinkeinoa sekä tuemme luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

2. Kiintiömetsästyksen oikeudellinen ja hallinnollinen selkeys

Kiintiömetsästys vähentää oleellisesti hallinnollista taakkaa ja siten kustannuksia. Se nopeuttaa toimeenpanoa, parantaa suunnitelmallisuutta se sitoo vähemmän viranomaisien resursseja. Kiintiömetsästys nähdään selkeänä ja toimivana järjestelmänä, joka myös estää tarkoituksenhakuiset valitukset.

3. Suden suojelun viitearvon uudelleen arviointi

Maa- ja Metsätalousministeriön asettama suden suojelun viitearvo 273 yksilöä on liian korkea. Sen perusteena on käytetty vanhentuneita populaatiogeneettisiä tietoja Suomen susikannasta.

Suomen Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen piiri esittää suotuisan suojelutason viitearvoksi 165 susiyksilöä. Esitys perustuu EU:n suotuisan suojelutason viitearvon laadintaohjeistukseen sekä ohjeistuksessa mainittuun Franklinin laskentamalliin. Ohjeistuksen mukaan voidaan myös todeta, että Suomessa voidaan katsoa olevan vain yksi susipopulaatio, joka on yhteydessä Venäjän suureen susipopulaatioon.

Ruotsissa vastaava viitearvo on 170, ja Etelä-Hämeen piirin esitys on siten linjassa kansainvälisen käytännön kanssa.

Viitearvoa tulee verrata susien tulevan syksyn kantaan siten, kuin Ruotsissakin toimitaan. Arvio susien syyskannasta kuvasta susikannan keskimääräistä kokoa vuoden kierrossa toisin kuin kevättalven kanta, joka kuvastaa susikantaa pienimmillään. Tämä lähtökohta, yhdistettynä susien kannanhoidollisen metsästyksen käynnistämiseen elokuussa ja metsästyksen kohdentamiseen nuoriin, samana vuonna syntyneisiin susiin, todentaa parhaiten kannanhoidollisen metsästyksen vaikutukset susien syyskantaan.

Luonnonvarakeskuksen suden ja muiden suurpetojen resurssit petokantojen arviointiin tulee varmistaa samalla kun siltä on edellytettävä läpinäkyvyyttä arvioiden tuotannossa. Talven 2024-2025 aikana toteutettu intensiivinen DNA-keruu, joka oli suurempaa, kuin mihin Luonnonvarakeskus alun perin valmistautui, tuotti kannan kasvuksi 46 prosenttia. Tuloksen vuoksi Luonnonvarakeskus korjasi myös aiempien vuosien kanta-arviolukuja. Samalla kun Euroopan Unioni lievensin susien suojelua, se edellyttää jäsenmailta tarkkaa susikannan koon osoittamista niin, että kanta pysyy suurempana kuin maan asettama suotuisan suojelutason viitearvo. Vastaava toimintaperiaate on tärkeää toteuttaa kaikkien suurpetojen osalta.

4. Suden metsästyskauden aloitusajankohta

Suden metsästyskausi tulee aloittaa elokuun alusta mikä mahdollistaisi metsästyksen kohdentamisen saman vuoden keväällä syntyneisiin pentuihin, tämä on myös biologisesti ja

kannanhoidollisesti perusteltua. Metsästyspaine voitaisiin kohdistaa useisiin laumoihin, mikä lisäisi susien ihmisarkuutta ja vähentäisi mahdollisia konflikteja.

Piiri esittää, että suden metsästysajaksi asetetaan 1.8.-28.2 välinen aika, jolloin metsästys 1.1.2026 alkaen olisi tämän ajan sisällä.

Metsästyspaine pitää olla tarpeeksi laaja ja kohdistettava laajalle eikä pelkästään yksittäisiin laumoihin. Yksittäisiin laumoihin kohdistunut metsästys ei vaikuta riittävästi muiden, metsästyksen ulkopuolelle jääneiden laumojen, susiyksilöiden käyttäytymiseen. Laajempi ja kattavampi metsästyspaine on ehdottomasti tarpeen, jotta susien käyttäytymiseen ja ihmisarkuuden lisääntymiseen saadaan tavoiteltu muutos.

5. Täsmennykset ja korjaukset

Suomen Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen piirin mielestä suurpetojen kiintiömetsästys tulee ulottaa koko maahan. Nykyinen rajausta karhun kohdalla on poistettava. Kiintiömetsästyksessä toteutettavassa poikkeamisessa voidaan osoittaa luontodirektiivistä johtuvien poikkeusedellytysten täyttyminen.

Kiintiömetsästys on perusteltu poikkeamisen toteutusmalli myös ilvekselle ja ahmalle. Euroopan unioni tai EU-oikeus eivät säätele sitä, millä tavoin luontodirektiivillä suojeltujen lajien kannanhoidollista metsästystä tulisi hallinnoida, poikkeusluvin vaiko viranomaisen perustelemalla kiintiöin. Tarkemmat hallinnolliset menettelyt ovat jäsenmaiden oman harkinnan varassa. Lakiin tulee siten kirjata, että kiintiömetsästys koskee kaikkia suurpetoja: sutta, karhua, ilvestä ja ahmaa.

Piiri painottaa, että vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupamenettely tulee kuitenkin edelleen säilyttää rinnakkaisena vaihtoehtona kiintiömetsästykselle. Akuuteissa vahinko- tai turvallisuusperusteisissa suurpetotilanteissa tarvitaan mahdollisuus käyttää poikkeusluvalla sallittuja tekniikoita (esim. yötähtäimet, moottoriajoneuvot). Tämän varmistamiseksi metsästyslaissa on syytä nimenomaisesti säätää, miten muuta tyydyttävää ratkaisua on tulkittava. Vastaavalla tavalla muun tyydyttävän ratkaisun arviointia on rajattu lainsäädännössä jo metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 4 momentissa, jonka mukaan muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei pidetä karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeusluvan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukauttamista ja siirtämistä toisaalle.

Metsästyslaissa on syytä täsmentää, että kyse on lukumäärän rajoittamisesta (ei ylipäättään rajoittamisesta) ja tiettyjen lajien yksilöistä (ei tietyistä yksilöistä). Lakitekstistä tulee siten poistaa maininta "yksilöiden pyydystämisestä" ja korvata se muotoilulla: "petoja poistetaan kannanhoidollisella metsästyksellä kiintiömetsästyksenä tietyn lukumäärän rajoissa."

Esityksessä mainittua metsästyksen osallistuvien metsästäjien lukumäärää ei ole piirin näkemyksen mukaan syytä rajoittaa. Kiintiömetsästys koskettaa monia eri eläinlajeja, joiden metsästystavat, metsästysalueiden koko ja metsästyksen tarvittavien metsästäjien määrä vaihtelevat. Metsästyksen johtajan vastuu metsästyksestä on selkeä ja hänen tehtävänsä on huolehtia siitä, että hän pystyy johtamaan metsästystä niin, että se on turvallista. Metsästyksen johtaja voi tarvittaessa rajata metsästäjien määrää, mikäli siihen on esimerkiksi turvallisuuden vuoksi tarvetta.

6. Perustelutekstin ehdoton korjaustarve

Lakiesityksen perusteluissa esitetty DNA-näytteisiin liittyvä syyllisyysoletus on varsin epäedullinen. DNA-näytteiden puutteellisuus tai susien luontainen liikkuminen ja kauaskin ulottuva vaeltaminen voi johtaa tilanteisiin, joissa suden laillisesti ampunutta metsästäjää epäillään perusteettomasti. Esimerkiksi laillisessa metsästyksessä saaliiksi voi päätyä susi, jonka DNA ei ole ennestään tunnistettu tai joka on aiemmin tunnistettu toiselta alueelta.

Tällainen perusteeton sekä epäasiallinen epäily ei saa sisältyä lain perusteluihin, ellei kyse ole säädetyistä rangaistavasta teosta. Perusteluteksti tulee muotoilla neutraalisti ja biologisesti realistisesti, ilman syyllisyysoletamaa.

Suomen Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen piiri edellyttää, että lakimuutoksen tulee mahdollistaa suurpetojen kannanhoidollinen kiintiömetsästys käytännössä toimivaksi. edellä esitetyt muutokset parantavat lain vaikuttavuutta, hyväksyttävyyttä sekä toimeenpantavuutta.

24.10.2025

Suomen Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen Piiri

Salo Kimmo
Suomen Metsästäjäliiton Etelä-Hämeen Piiri ry